

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI INSTYTUTU EKSPERTYZ SĄDOWYCH IM. PROF. DRA JANA SEHNA W 1998 ROKU

Aleksander GŁAZEK, Wojciech PIEKOSZEWSKI

Z Zagadnień Nauk Sądowych, z. XXXIX, 1999, 178–189

Rok 1998 przejdzie do historii Instytutu przede wszystkim jako rok przyjęcia naszej placówki do Europejskiej Sieci Instytutów Nauk Sądowych (ENFSI) oraz podpisania – po raz pierwszy w powojennej Europie – dokumentu o podjęciu wspólnych przedsięwzięć przez dyrektorów rządowych laboratoriów nauk sądowych z Europy zachodniej, środkowej oraz wschodniej. Dokument ten, nazwany „deklaracją krakowską”, stanowi również oficjalne potwierdzenie zagranicznej aprobaty dla utworzenia Centrum Edukacyjnego Nauk Sądowych w Krakowie o szerszym niż krajowy zasięgu i kolejny istotny krok w kierunku realizacji podjętych w 1997 roku starań o stworzenie tego rodzaju ośrodka szkoleniowego zarówno dla prawników, praktyków wymiaru sprawiedliwości, jak i biegłych sądowych. Nie bez znaczenia dla realizacji tego zamierzenia jest również uzyskanie dotacji Komisji Europejskiej z funduszy *Tempus Phare* na realizację dwuletniego projektu pod nazwą *National Training Program for Forensic Science Experts* (NATFOSE). Jego celem jest opracowanie założeń merytoryczno-programowych dla zajęć dydaktycznych realizowanych w ramach doskonalenia zawodowego w przyszłym Centrum Edukacyjnym Nauk Sądowych, którego stworzenie jest również jednym z zadań tego projektu. Będzie on realizowany przez nasz Instytut w ścisłej współpracy z Uniwersytetem Jagiellońskim, a szczególnie Wydziałem Chemii oraz partnerami zagranicznymi z Wielkiej Brytanii, Szwecji oraz Holandii.

Wspomniana „deklaracja krakowska” to efekt obrad trzydniowej Międzynarodowej Konferencji Dyrektorów Europejskich Rządowych Laboratoriów Nauk Sądowych „Ekspertyza sądowa – szkolenie i zapewnianie jakości”, która odbyła się w dniach 24–26 czerwca 1998 roku w Krakowie. Konferencja ta, zorganizowana przez Instytut pod auspicjami Rady Europy, zgromadziła przedstawicieli 23 krajów europejskich, a w jej otwarciu wziął udział minister sprawiedliwości Rzeczypospolitej Polskiej, Hanna Suchocka oraz dyrektor Departamentu Spraw Prawnych Rady Europy, Guy de Vel.

Oboje honorowi goście Konferencji uczestniczyli również w dniu 24 czerwca 1998 roku w uroczystym otwarciu laboratoriów Pracowni Hemogenetyki Sądowej Instytutu Ekspertyz Sądowych. Podczas obrad Konferencji w dniu 25 czerwca 1998 roku, po raz pierwszy w Krakowie, spotkali się członkowie Europejskiej Akademii Nauk Sądowych (EAFS), której przewodnictwo objął nasz Instytut.

Konferencja „Ekspertyza sądowa – szkolenie i zapewnianie jakości” nie była jedyną konferencją zorganizowaną w 1998 roku przez Instytut i jego pracowników. Tradycyjnie już bowiem Instytut był współorganizatorem dorocznego spotkania toksykologów sądowych. XV Konferencja Toksykologów Sądowych tym razem zorganizowana została wspólnie z Katedrą i Zakładem Medycyny Sądowej Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Zakopanem w dniach 18–20 czerwca 1998 roku. Przedmiotem obrad Konferencji były problemy opiniodawcze w sprawach alkoholowych oraz zagadnienia oznaczania środków odurzających w materiale biologicznym. Największe jednak przedsięwzięcie organizacyjne stanowiło przygotowanie i sprawne przeprowadzenie przez nieliczny zespół Zakładu Psychologii Sądowej, wsparty pracownikami Sekcji Organizacji i Informacji Naukowej oraz równie nieliczną grupą wolontariuszy wywodzącą się głównie spośród studentów psychologii, obrad 8 Europejskiej Konferencji Psychologii i Prawa w dniach 2–5 września ubiegłego roku w Krakowie. Konferencja ta zainaugurowała cykl międzynarodowych spotkań przedstawicieli różnych dyscyplin nauk sądowych, których prawo organizacji w latach 1998–2000 uzyskał nasz Instytut. Oceniając bardzo wysoko przebieg 8 Europejskiej Konferencji Psychologii i Prawa, zarówno od strony organizacyjnej, jak i merytorycznej, należy podkreślić, iż pozytywnej ocenie szczególnie przysłużył się klimat, jaki towarzyszył jej obradom, a stworzyła go przede wszystkim specyficzna aura sal Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej w Krakowie.

Ostatnią konferencją zorganizowaną przez nasz Instytut, tym razem przez pracowników Zakładu Badania Wypadków Drogowych, była VI Konferencja „Problemy rekonstrukcji wypadków drogowych”, która odbyła się w dniach 22–24 października 1998 roku w Zakopanem. Obok uczestników z Polski do Zakopanego przybyli także liczni goście zagraniczni z Austrii, Holandii, Litwy, Niemiec, Słowacji, Ukrainy, Wielkiej Brytanii. W trakcie Konferencji doszło do spotkania założycielskiego nowej grupy roboczej ENFSI, której przewodnictwo powierzono koledze Janowi Unarskiemu.

Przyjęcie Instytutu do ENFSI wiąże się z dalszym wzrostem aktywności pracowników na forum międzynarodowym. Uczestnictwo w pracach jedenastu grup roboczych ENFSI, złożenie wniosku o przyjęcie do kolejnej grupy (dwunastej z czternastu działających grup roboczych ENFSI) oraz udział w dwóch stałych komitetach ENFSI sprawia, iż niezależnie od dotych-

czasowych wyjazdów na konferencje i sympozja, pracownicy reprezentujący Instytut w poszczególnych grupach roboczych zobligowani zostali do obecności w większości ich dorocznych spotkań, co znacznie pomnożyło liczbę wyjazdów zagranicznych. Obok dotychczasowej, stałej już współpracy z zagranicznymi laboratoriami nauk sądowych, nawiązano w 1998 roku kontakt z Instytutem Nauk Sądowych Federalnego Biura Kryminalnego (BKA) w Wiesbaden.

Podkreślić także należy aktywny udział części pracowników w realizacji planowych oraz pozaplanowych prac badawczych. Obok wieloletnich tematów badawczych, finansowanych przez Komitet Badań Naukowych, prowadzonych przez zespoły Zakładu Badania Wypadków Drogowych oraz Zakładu Psychologii Sądowej, dotację Komitetu uzyskały trzy granty realizowane w Pracowni Trucizn Organicznych Zakładu Toksykologii Sądowej. Rozszerzył się również znacznie zakres działalności badawczej Pracowni Hemogenetyki Sądowej.

W 1998 roku podjęto szereg przedsięwzięć szkoleniowych w ramach tworzonego Centrum Edukacji Nauk Sądowych. Kontynuowano zarówno cykle seminariów dla sędziów oraz prokuratorów, jak i współpracę z Wydziałem Chemii UJ w zakresie zajęć specjalizacyjnych, prowadzonych w laboratoriach naszego Instytutu. Zorganizowane zostało również pierwsze seminarium dla biegłych z krajów Europy wschodniej.

Wśród wielu wydarzeń odnotowaliśmy również chwile bardzo smutne, jakimi były ostatnie pożegnania dwojga wybitnych toksykologów, którzy ukształtowali powojenny Zakład Toksykologii Sądowej naszego Instytutu, oddanych jego sprawom i sprawom Instytutu: Profesora Tadeusza Borkowskiego i Docent Aleksandrę Klewską.

A. DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA

Podstawą działalności naukowo-badawczej Instytutu Ekspertyz Sądowych był przede wszystkim plan badań naukowych, zatwierdzony przez Radę Naukową Instytutu w dniu 12 grudnia 1997 roku.

I. Granty

W roku 1998 sześć tematów badawczych realizowano w ramach finansowanych przez Komitet Badań Naukowych projektów badawczych:

1. zastosowanie oznaczeń pochodnych opium w ślinie dla potrzeb prognozowania i prowadzenia detoksykacji pacjentów uzależnionych (Zakład Toksykologii Sądowej);

2. oznaczanie kwasu 11-nor-delta-9-tetrahydrokanabinolowego w moczu metodą wysokociśnieniowej chromatografii cieczowej z detekcją spektrofotometryczną i fluorescencyjną (Zakład Toksykologii Sądowej);
3. opracowanie metody oznaczania alkaloidów opium metodą chromatografii gazowej sprzężonej ze spektrometrem masowym we włosach narkomanów (Zakład Toksykologii Sądowej);
4. proces selektywnego określania cech psychofizycznych nieznanego sprawcy zabójstwa (Zakład Psychologii Sądowej);
5. opracowanie systemu komputerowego wspomaganie rekonstrukcji wypadków drogowych w aspekcie zwiększenia bezpieczeństwa transportu drogowego. Część III. (Zakład Badania Wypadków Drogowych);
6. badanie porównawcze dróg hamowania, śladów hamowania, osiągniętych opóźnień samochodów osobowych w aspekcie zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego (Zakład Badania Wypadków Drogowych).

W roku 1998 złożono do Komitetu Badań Naukowych cztery dalsze wnioski o finansowanie tematów badawczych w 1999 roku.

II. Prace badawcze

Zakład Toksykologii Sądowej

W Zakładzie Toksykologii Sądowej prowadzono następujące prace badawcze objęte planem:

1. badania porównawcze zawartości alkoholu w ślinie, krwi i powietrzu wydychanym;
2. stężenie glukozy w próbach krwi a poziom alkoholu etylowego endogenego;
3. badania nad zawartością metali we włosach dzieci zdrowych i chorych w województwie krakowskim;
4. stężenia wybranych metali (cynku, miedzi i magnezu) w surowicy krwi osób uzależnionych od narkotyków;
5. stężenie metali w materiale biologicznym od osób z chorobami przewodu pokarmowego;
6. badania nad ustaleniem parametrów chromatograficznych cyklobarbitalu, fenprobamatu i tolbutamidu w systemie ToxiLab;
7. Zastosowanie oznaczeń pochodnych opium w ślinie dla potrzeb prognozowania i prowadzenia detoksykacji pacjentów uzależnionych;
8. badanie warunków analizy leków z grupy pochodnej fenotiazyny we krwi;
9. oznaczanie kwasu 11-nor-delta-9-tetrahydrokanabinolowego w moczu metodą wysokociśnieniowej chromatografii cieczowej z detekcją spektrofotometryczną i fluorescencyjną;

10. opracowanie metody oznaczania alkaloidów opium metodą chromatografii gazowej sprzężonej ze spektrometrem masowym we włosach narkomanów;
11. porównanie metod oznaczania karboksyhemoglobiny we krwi;
12. oznaczanie fluoksetyny metodą chromatografii gazowej we krwi osób leczonych w związku z chorobą alkoholową;
13. zastosowanie chromatografii gazowej z detektorem specyficznym do identyfikacji benzodiazepin.

W roku 1998 spośród 13 tematów planowych realizowanych w Zakładzie Toksykologii Sądowej nie zrealizowano lub zrealizowano w nieznacznej części trzy tematy (nr 2, 6, 12). Zakończono natomiast badania nad tematami nr 3, 4, 11 a wyniki zostały przedstawione na konferencjach naukowych lub opublikowane w czasopiśmie naukowych. Ze względu na niemożność realizacji zakończono również pracę nad tematami nr 2, 6, 12.

Ponadto w Zakładzie Toksykologii Sądowej zrealizowano następujące tematy pozaplanowe:

14. badanie zawartości rtęci całkowitej we włosach osób narażonych na wpływ skażenia środowiska;
15. opracowanie metody oznaczania rtęci metodą zimnych par;
16. ocena możliwości zastosowania mineralizacji mikrofalowej materiału sekcyjnego dla potrzeb ekspertyzy sądowej;
17. oznaczanie bencyklanu i pentoksyfiliny w zatruciu śmiertelnym;
18. badania nad wykrywalnością diazepamu i nordiazepamu we krwi;
19. opracowanie chromatograficznej metody oznaczania leków z grupy trójpierścieniowych leków przecidepresyjnych;
20. opracowanie metody wyosabniania i analizy przesiewnej do identyfikacji lotnych rozpuszczalników organicznych.

W ramach realizowanych prac badawczych pięciu studentów Wydziału Chemii Uniwersytetu Jagiellońskiego wykonało prace magisterskie. Prace związane z 5 tematami wykonywane były wspólnie z innymi placówkami naukowymi: tematy nr 4, 7, 9, 10 z Kliniką Toksykologii Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego, a temat nr 5 ze Oddziałem Chirurgii Wojskowego Szpitala Klinicznego w Krakowie.

Zakład Kryminalistyki

W Zakładzie Kryminalistyki prowadzono następujące planowe prace badawcze:

1. badanie śladów powystrzałowych (kontynuacja);
2. zastosowanie analizy ilościowej metodą SEM-EDX do identyfikacji śladów kryminalistycznych w postaci odłamków szkła (kontynuacja);
3. identyfikacja uszkodzeń odzieży spowodowanych działaniem fali towarzyszącej wybuchom;

4. zależność między wzorami listewek skórnych na opuszkach palców rąk niektórymi cechami morfologicznymi człowieka (kontynuacja);
5. możliwości wystąpienia cech indywidualizujących i indywidualnych w procesie wytwarzania obuwia;
6. podobieństwa w piśmie bliźniąt mono i dizygotycznych;
7. podobieństwa w piśmie rodzeństwa.

Spółród 8 tematów planowych realizowanych w Zakładzie Kryminalistyki nie zrealizowano lub zrealizowano w nieznacznej części dwa tematy (nr 3 i 5). W roku 1998 zakończono badania nad tematami nr 4 i 8, a wyniki zostały przedstawione na konferencjach naukowych lub opublikowane w czasopiśmie naukowych.

Ponadto zrealizowano trzy prace pozaplanowe:

8. badania fizykochemiczne samochodowych powłok lakierowych;
9. różnicowanie olejów samochodowych na podstawie badań spektrometrycznych w podczerwieni i składu pierwiastkowego;
10. badanie włókien dwuskładnikowych.

Badania związane z tematem nr 10 były prowadzone wspólnie z Narodowym Instytutem Nauk Policyjnych w Tokio (Japonia). Rezultaty otrzymane w wyniku realizacji tematu nr 4 stały się podstawą do otwarcia przewodu doktorskiego na Wydziale Biologii i Nauki o Ziemi Uniwersytetu Jagiellońskiego. W ramach prac badawczych dwóch studentów Wydziału Chemii Uniwersytetu Jagiellońskiego wykonało prace magisterskie.

Zakład Psychologii Sądowej

W Zakładzie Psychologii Sądowej prowadzono badania nad następującymi tematami planowymi:

1. osobowość rodziców walczących o powierzenie władzy rodzicielskiej;
2. sprawy zabójstw – poszukiwanie zależności istotnych w procesie typowania nieznanego sprawcy zabójstwa.*

Oba tematy realizowane w 1998 roku w Zakładzie Psychologii Sądowej będą kontynuowane w roku 1999.

Zakład Badania Wypadków Drogowych

W Zakładzie Badania Wypadków Drogowych kontynuowano prace w ramach dwóch grantów finansowanych przez Komitet Badań Naukowych:

---

* W czerwcu 1998 tytuł został dostosowany do tematyki zatwierdzonego przez Komitet Badań Naukowych grantu: „Proces selektywnego określania cech psychofizycznych nieznanego sprawcy zabójstwa”.

1. opracowanie systemu komputerowego wspomaganie rekonstrukcji wypadków drogowych w aspekcie zwiększenia bezpieczeństwa transportu drogowego. Część III;
2. badanie porównawcze dróg hamowania, śladów hamowania, osiągniętych opóźnień samochodów osobowych w aspekcie zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Pracownia Hemogenetyki Sądowej

W roku 1998 po raz pierwszy przeprowadzono badania planowe w nowo wyposażonej Pracowni Hemogenetyki Sądowej. W ich ramach realizowano trzy tematy badawcze:

1. badania polimorfizmu mitochondrialnego DNA;
2. analiza mitochondrialnego DNA jako identyfikacji przynależności gatunkowej materiału biologicznego znajdująca zastosowanie w hemogenetyce sądowej;
3. oznaczanie przynależności grupowej w układzie ABO metodą analizy DNA techniką PCR-RFLP.

W roku 1998 zakończono realizację tematu nr 3. Ponadto prace poza-planowe objęły trzy kolejne tematy:

4. możliwości oznaczenia polimorficznych cech DNA jądrowego z krwi ludzkiej pobranej z przewodu pokarmowego komara;
5. Wpływ współczynników dziedziczności na wartość dowodu z badań DNA – obliczenia, symulacje, dane z obszaru Polski;
6. polimorficzne układy chromosomu Y w populacji Polski Północnej.

W ramach realizowanych prac badawczych dwóch studentów Wydziału Biologii i Nauki o Ziemi Uniwersytetu Jagiellońskiego wykonywało prace magisterskie.

III. Konferencje i seminaria naukowe

W 1998 roku Pracownicy Instytutu Ekspertyz Sądowych wzięli udział w 30 międzynarodowych i 22 krajowych konferencjach naukowych. Zaprezentowano w sumie 84 doniesienia naukowe (referaty, plakaty), w tym 26 na konferencjach międzynarodowych. Odbyły się także 33 wewnątrzinstytutowe spotkania seminaryjne. Ogółem opublikowano 82 prace oryginalne, kazuistyczne lub poglądowe oraz 50 sprawozdań, recenzji i innych prac.

IV. Prace wydawnicze

W roku 1998 Wydawnictwo IES wydało dwa kolejne zeszyty (XXXVII i XXXVIII) czasopisma *Z Zagadnień Nauk Sądowych*. Ukazały się również drukiem następujące pozycje książkowe:

1. Zofia Szczerkowska, *Badania biologiczne w sądowym ustalaniu ojcostwa* (Biblioteka Prawa Dowodowego, ISBN 83-87425-30-3);
2. Tadeusz Tomaszewski, *Dowód z opinii biegłego w procesie karnym* (Biblioteka Prawa Dowodowego, ISBN 83-87425-25-7);
3. *Problemy rekonstrukcji wypadków drogowych*, VI Konferencja (ISBN 83-87425-11-7);
4. *Problematyka prawna i techniczna wypadków drogowych* (ISBN 83-87425-21-4). Jest to drugie, poprawione i rozszerzone, wydanie materiałów szkoleniowych przeznaczonych dla praktyków wymiaru sprawiedliwości, szczególnie dla prokuratorów oraz sędziów. Pierwsze wydanie ukazało się drukiem w 1995 roku.
5. 8th European Conference on Psychology and Law. Abstracts (ISBN 83-87425-16-8). Pozycja zawiera streszczenia referatów w języku angielskim, które zostały zaprezentowane na konferencji zorganizowanej w Krakowie w dniach 2–5 września 1998 roku przez Instytut Ekspertyz Sądowych.

W ramach współpracy z Departamentem Prokuratury Krajowej Wydawnictwo IES współuczestniczyło również w wydaniu 10 numerów miesięcznika *Prokuratura i Prawo* oraz we współpracy z Polskim Towarzystwem Medycyny Sądowej i Kryminologii 4 zeszytów *Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii*.

B. DZIAŁALNOŚĆ OPINIODAWCZA

W 1998 roku zarejestrowano wpływ 2393 spraw. Zrealizowano w tym okresie 2407 spraw, w tym 921 skierowanych przez policję, 996 przez prokuratury, 387 przez sądy, 58 przez placówki służby zdrowia oraz 45 spraw przesłanych przez innych zleceniodawców (m.in. Żandarmerię Wojskową, NIK, urzędy celne). Łącznie wykonano analizy i opracowano opinie w 2087 sprawach, a 320 spraw załatwiono korespondencyjnie bez wydawania opinii.

Pracownicy Instytutu brali udział w 153 rozprawach sądowych oraz 41 oględzinach i eksperymentach rzeczoznawczych.

Trzech pracowników po pozytywnym zakończeniu postępowania kwalifikacyjnego i zdaniu egzaminu końcowego zostało ustanowionych biegłymi Instytutu z zakresu badania wypadków drogowych, fizykochemii kryminalistycznej oraz daktyloskopii. W 1998 r. w Instytucie zatrudnionych było 50 biegłych różnych specjalności, w tym 8 w niepełnym wymiarze czasu pracy.

C. DZIAŁALNOŚĆ SZKOLENIOWA

W ramach działalności szkoleniowej w roku 1998 zostały przeprowadzone następujące seminaria i wykłady dla prokuratorów oraz sędziów:

- trzy pięciodniowe seminarium dla prokuratorów „Gwałtowny zgon. Zabójstwo, samobójstwo czy nieszczęśliwy wypadek?”;
- dwa pięciodniowe seminaria dla prokuratorów „Problematyka prawna i techniczna wypadków drogowych”;
- seminarium dla sędziów „Problematyka wypadków drogowych w postępowaniu sądowym”;
- seminarium dla prokuratorów „Ekspertyza psychologiczna dla potrzeb procesu karnego”;
- seminarium dla sędziów „Ekspertyza psychologiczna w sprawach dotyczących dziecka i rodziny” (dwie grupy);
- seminarium dla prokuratorów „Ekspertyza toksykologiczna w procesie karnym”;
- seminarium dla prokuratorów „Typowanie sprawców zabójstw – teoria i praktyka”;
- szkolenie „Prawo w ruchu drogowym” dla prokuratorów Prokuratury Wojewódzkiej w Gdańsku.
- cykl wykładów dla aplikantów prokuratorskich z okręgu Prokuratury Apelacyjnej w Krakowie;

Oprócz tego prowadzono:

- dwusemestralne studium podyplomowe „Ekspertyza wypadku drogowego” (wspólnie z Instytutem Pojazdów Samochodowych i Silników Spalinowych Politechniki Krakowskiej);
- wykłady i ćwiczenia na kursach zorganizowanych w Instytucie Ekspertyz Sądowych przez Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego w Bydgoszczy pt. „Alkohologia sądowa i narkomania” oraz „Analiza toksykologiczna materiału biologicznego”;
- wykłady dotyczące problematyki wypadków drogowych dla słuchaczy Wyższej Szkoły Policyjnej w Szczytnie oraz Centrum Szkolenia Policji w Legionowie
- jednodniowe seminarium „PC–Crash” (dwie grupy – dla początkujących oraz zaawansowanych);
- szkolenie dla rzeczoznawców i biegłych z zakresu wypadków drogowych nt. „Wspomaganie komputerowe w zakresie zdarzeń drogowych” (cztery grupy);
- seminarium pt. „Wykorzystanie aparatury i osprzętu firmy Corsys do badań drogowych pojazdów. Komputerowe systemy pomiarowe do rejestracji i analizy mierzonych wielkości”;

- szkolenie w dziedzinie problematyki rodzinno-opiekuńczej dla kierowników Rodzinnych Ośrodków Diagnostyczno- Konsultacyjnych;
- seminarium nt. „Komputerowe wspomaganie rekonstrukcji wypadków drogowych” dla biegłych z Rosji, Łotwy i Ukrainy;
- wykład nt. oględzin miejsc wypadków drogowych dla policjantów Komendy Wojewódzkiej w Gorzowie Wielkopolskim
- szkolenie dla kuratorów zawodowych nt. „Molestowanie dzieci: fizyczne, psychiczne, seksualne”;
- wykłady monograficzne oraz ćwiczenia dla studentów Wydziału Chemii, Wydziału Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Wydziału Towaroznawstwa Akademii Ekonomicznej w Krakowie, a także Wydziału Organizacji i Zarządzania Uniwersytetu Śląskiego.

Pracownicy Instytutu sprawowali bezpośrednią opiekę nad 12 pracami magisterskimi studentów Wydziału Chemii, Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi oraz Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Ponadto pracownicy Instytutu Ekspertyz Sądowych przebywali na stażach oraz uczestniczyli w szkoleniach i konsultacjach, a mianowicie: mgr Andrzej Czubak na dwutygodniowym stażu w Komendzie Wojewódzkiej Policji w Krakowie, prof. dr hab. Józef K. Gierowski na tygodniowym stażu w Ministerstwie Sprawiedliwości w Hadze (Holandia), mgr T. Jaśkiewicz-Obydzińska na pięciodniowym stażu w Centre des Butles-Chaumont w Paryżu (Francja), dr inż. Witold Jordan na tygodniowym stażu w Georgia Institute of Technology w Georgii (Stany Zjednoczone), mgr Tomasz Kupiec na tygodniowym stażu w Zakładzie Medycyny Sądowej Akademii Medycznej w Gdańsku, mgr Wojciech Branicki na trzech kilkunastodniowych stażach w tej samej instytucji, a dr Michał Sławik na dwumiesięcznym stażu w Klinice Psychiatrii Dzieci i Młodzieży Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Z kolei w Instytucie Ekspertyz Sądowych przebywał na trzymiesięcznym stażu Cedrik Neuman z Instytutu Nauk Policyjnych i Kryminologii Uniwersytetu w Lozannie (Szwajcaria), zajmując się m.in. problematyką badania dokumentów.

The Professor Jan Sehn Institute of Forensic Research. 1998 Annual Report.

Aleksander GŁAZEK, Wojciech PIEKOSZEWSKI

The highlight of 1998 was, without doubt, the incorporation of our Institute into the European Network of Forensic Science Institutes (ENFSI) and the signing – for the first time in post-war Europe – of a document concerning joint undertakings by directors of state laboratories of forensic sciences from Western, Central and Eastern Europe. The document, known as the “Cracow declaration” also confers official international recognition on plans to create a Forensic Science Education Centre in Cracow, whose role will extend beyond Poland’s borders. The Centre will provide training not only for forensic experts, but also for the judiciary and lawyers – an idea first proposed in 1997. The Centre will be established under the aegis of *The National Training Program for Forensic Science Experts* (NATFOSE), subsidized by European Commission *Tempus Phare* funds; the program also encompasses formulation of guidelines and syllabuses for the training courses. NATFOSE will be realized in close cooperation with the Jagiellonian University, (particularly the Department of Chemistry) and foreign partners from the UK, Sweden and The Netherlands.

The above-mentioned “Cracow declaration” was drawn up during the three-day International Conference of Directors of European State Forensic Laboratories entitled “Forensic Expertise – Education and Quality Assurance”, which took place on 24–26 June 1998 in Cracow. The conference, organized by the Institute under the auspices of the European Council, was attended by representatives from 23 European countries, and was opened by the Minister of Justice of the Republic of Poland, Hanna Suchocka, and the Director of Legal Affairs of the Council of Europe, Guy de Vel.

Both Guests of Honour of the Conference participated in the opening ceremony of the laboratories of the Haemogenetics Department of the Institute of Forensic Research, on 24 June 1998. On 25 June, in the course of the Conference, Members of the European Academy of Forensic Sciences (EAFS) met at our Institute.

“Forensic Expertise – Education and Quality Assurance” was not the only conference organized in 1998 by our Institute. As is customary, our Institute co-organized the annual meeting of forensic toxicologists – The 15th – in cooperation with the Chair and the Department of Forensic Medicine of Collegium Medicum of the Jagiellonian University. This year it was held in Zakopane on 18–20 June 1998. The Conference was devoted to issues and problems connected with opinion-making in alcohol cases and the determination of drugs in biological material. The biggest organizational challenge, however, was the 8th European Conference of Psychology and Law, held on 2–5 September 1998. The staff of our small Department of Psychology, aided by members of the Information and Organization Section and a group of volunteers – mainly psychology students – coped magnificently. The conference inaugu-

rated a series of international meetings of representatives from various fields of forensic sciences, hosted at our Institute in 1998–2000. The 8th Conference of Psychology and Law was a great success both from the organizational and the scientific point of view, and its special atmosphere was enhanced by its site – the National School of Theatre in Cracow.

The last conference organized at our Institute, by members of The Department of Road Accident Reconstruction, was the 6th Conference on the Reconstruction of Road Accidents, which took place in Zakopane on 22–24 October 1998. Apart from the Polish participants there were guests from Austria, Holland, Lithuania, Germany, Slovakia, the Ukraine and Great Britain. During the conference a new working group was established under the chairmanship of one of our colleagues, Jan Unarski.

The incorporation of our Institute into ENFSI led to a growth in the international activities of our employees. Participation in eleven ENFSI groups, application to join another (the twelfth out of fourteen ENFSI working groups) and membership of two ENFSI committees mean that, as well as attending conferences and symposia, employees who are members of working groups must also be present at annual meetings. In addition to ongoing cooperation with foreign forensic laboratories, the Institute commenced cooperation with the Forensic Institute of the Federal Criminal Department (BKA) in Wiesbaden.

Our employees' active commitment to carrying out both curricular and extra-curricular research should also be noted. Apart from financial support from the State Committee for Scientific Research for research projects conducted by teams from the Department of Road Accidents and the Department of Forensic Psychology, three other grants have been awarded – to the Laboratory of Organic Poisons of the Department of Forensic Toxicology. The scope of scientific research of the Department of Forensic Haemogenetics has also been broadened.

In 1998, a series of training projects, linked to the planned Forensic Science Education Centre, was launched. Seminars for judges and public prosecutors continued to be held, as did specialized courses at the Institute's laboratories – organized in cooperation with the Department of Chemistry of the Jagiellonian University. The first seminar for forensic experts from Eastern Europe was also organized.

Unfortunately, the year did not pass without sadness. Two outstanding toxicologists, Professor Tadeusz Borkowski and Doctor Aleksandra Klewska, who contributed greatly to the creation of our Department of Forensic Toxicology, died last year.